

Κυρίες και Κύριοι

Παλαιοί γνώριμοι οι περισσότεροι, νομίζω, να αρχίσω έτσι με μία ασυνήθιστη εισαγωγή, ότι το έργο του Βασίλη Σταύρου ταιριάζει απόλυτα με τις ημέρες. Με την πράσινη ανάπτυξη, με την καινούρια κυβέρνηση, επομένως χωρίς να θέλω να τον ταυτίσω με οτιδήποτε, θα έλεγα ότι έρχεται ακριβώς την κατάλληλη στιγμή. Θα ήταν χρήσιμο να στείλει και μία πρόσκληση στην καινούρια υπουργό περιβάλλοντος, για να δει μερικά από αυτά που πρέπει να προσέξει στο σχεδιασμό της. Αυτό ας μὴν το λάβετε υπ' όψιν σ' αυτά που έχω να σας πώ για το έργο του Βασίλη Σταύρου.

Με τον Βασίλη το Σταύρου γνωριστήκαμε σχετικά πρόσφατα πριν από δύο χρόνια, αν δεν κάνω λάθος με την ευκαιρία μιάς έκθεσης στην Άρτα και εκεί είχα την ευκαιρία να κάνω μια πρώτη γνωριμία με το έργο του και μια πρώτη παρουσίαση αυτού του έργου.

Τότε από αυτή την πρώτη φορά διέκρινα στο έργο του μερικά χαρακτηριστικά, τα οποία μπορούν να μας δώσουν έστω ακροθιγώς μερικά από τα βασικά του ενδιαφέροντα.

Να πούμε πρώτα απ' όλα ότι θα χωρίσουμε αυτή τη παρουσίαση σε τρία κυρίαρχα μέρη.

Το πρώτο είναι το τεχνικό μέρος κι εδώ δεν θα σταθώ πολύ, γιατί η τεχνική χωρίς περιεχόμενο δεν λέει τίποτα, γιαυτό ένας καλός τεχνίτης αν δέν ξέρει να βάλει τις μορφές του, να αποδώσει το περιεχόμενο, να ανοίξει καινούριους δρόμους, ουσιαστικά μένει κενό γράμμα. Πρέπει όμως να πούμε ότι ο Βασίλης Σταύρου έχει μία ικανότητα. Να προχωράει τις τεχνικές του, να αναζητάει καινούρια πράγματα, να προσπαθεί την τεχνική να την κάνει μέσο για να εκφράσει το περιεχόμενο του έργου του κι απ' τη στιγμή που η τεχνική δεν είναι αυτοσκοπός ουσιαστικά τον βοηθάει να εκφράσει πολύ σημαντικά πράγματα μέσα απο το έργο του.

Το δεύτερο μεγάλο κομμάτι στο οποίο θα σταθώ λίγο περισσότερο, είναι η θεματογραφία του. Μια θεματογραφία η οποία κυρίως εκ πρώτης όψεως μπορεί να δείχνει στα πιο πρόσφατα έργα του, ότι περιορίζεται πολύ στην ανθρώπινη φύση, αλλά υποκρύπτει απο πίσω της πάντα τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος, ο οποίος σε παλαιότερες δημιουργίες του, απ' τη δεκαετία ήδη του 70 και του 80, είναι παρών, εννοώ ως μορφή, εξακολουθεί να είναι παρών και όταν φτάνουμε στο έργο όπου δεν εικονίζεται καν. Ο άνθρωπος είναι παντού. Πίσω απ' την καταστροφή της φύσης, πίσω από τη βλάστηση της φύσης, πίσω αν θέλετε από οποιοδήποτε αντικείμενο απεικονίζεται μέσα στη ζωγραφική επιφάνεια.

Ένα τρίτο χαρακτηριστικό και θα επανέλθουμε και στα άλλα δύο σε λίγο, χωρίς να θέλω να σας κουράσω και να απεραντολογήσω, το τρίτο χαρακτηριστικό έχει σχέση με τα στυλιστικά του ενδιαφέροντα, ή αν θέλετε με τις μετατοπίσεις του, που μπορεί να διακρίνει κανείς από περίοδο σε περίοδο. Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι ο Σταύρου κάνει μερικά άλματα τα οποία τον βοηθούν όμως με απόλυτο τρόπο να προχωρήσει παραπέρα.

Κάνει άλματα για παράδειγμα απ' τον ρεαλισμό των πρώτων χρόνων, στη μεγαλύτερη ενσωμάτωση τύπων της ευρωπαϊκής ζωγραφικής των αρχών του αιώνα. Ίσως προσέξατε αυτά τα έργα με τα φωβιστικά περισσότερο χρώματα, τις μεγάλες χρωματικές επιφάνειες και τα αφαιρετικά στοιχεία, του δίνουν τη δυνατότητα να ψάξει, αν θέλετε και πεδία της σύγχρονης τέχνης, αλλά πολύ περισσότερο να ψάξει μέσα στον ίδιο του τον εαυτό.

Αυτό όμως που τον χαρακτηρίζει κυρίως είναι αν θέλετε μία συνεχής παλινδρόμηση από τον ρεαλισμό σε πιο αφαιρετικές τάσεις, πάλι πίσω, ξανά στην αφαίρεση, ακόμα και στην τελευταία του σειρά ή στην προτελευταία του καλλίτερα – στο βλέμμα του ζώου- έχουμε τέτοια χαρακτηριστικά έργα όπου ο καλλιτέχνης προχωρεί προς την αφαίρεση. Αλλά επαναλαμβάνω το κύριο χαρακτηριστικό το οποίο πρέπει να παρακολουθήσει ο θεατής είναι ότι ο καλλιτέχνης δέν επιστρέφει στο ρεαλισμό ως μία οπισθοδρομηση, εγώ θα έλεγα ότι επιστρέφει για να αποκτήσει μια καινούρια κινητήρια δύναμη που θα του επιτρέψει να προχωρήσει πάλι μπροστά.

Ούτως ή άλλως η ζωγραφική του Βασίλη Σταύρου είναι μία ζωγραφική που έχει τις βιωματικές αφετηρίες - Ηπειρώτης ο ίδιος απο μία περιοχή που χαρακτηρίζεται για την

ομορφιά της - περνάει μέσα στη ζωγραφική του, ειδικά από ένα σημείο και ύστερα, όλα αυτά τα θέματα με πολύ ιδιαίτερο τρόπο. Και πρέπει να πούμε ότι ενώ επιφανειακά ένας αμήτηος θεατής μπορεί να μείνει στην απλή ρεαλιστική περιγραφή, ουσιαστικά ταυτόχρονα ο Σταύρου θέτει και μερικά ερωτήματα τα οποία καλείται να τ' απαντήσει ο ίδιος ο θεατής. Δεν είναι δηλαδή μία απλή περιγραφική ζωγραφική, που έχει σαν στόχο να αναπαραστήσει την πραγματικότητα. Είναι πολύ περισσότερο μια ζωγραφική προβληματισμών, χωρίς να δίνει όμως ο ίδιος τις απαντήσεις, μια ζωγραφική που καλεί τον θεατή να μπει στην ζωγραφική επιφάνεια και να προσπαθήσει να διερευνήσει ο ίδιος τον χαρακτήρα της. Αν επιστρέψουμε λοιπόν σ' αυτά τα τρία συστατικά κομμάτια που έδωσα και πρίν, δηλ. στην θεματογραφία του, τα στυλιστικά του μέσα και στην τεχνική πληρότητα, ουσιαστικά έχουμε τις τρεις παραμέτρους ενός έργου που χαρακτηρίζεται για την πληρότητά του, για την εκφραστική δύναμη και ένα έργο που υπόσχεται και άλλα για το μέλλον, αλλά κυρίως ένα έργο που καλεί τον θεατή να γίνει κοινωνός του περιεχομένου του. Και με αυτά τα λόγια μπορώ να σας απαλλάξω από τη φλυαρία μου και να σας πω ότι πολλά περισσότερα θα έχετε τη δυνατότητα να δείτε μπροστά στα ίδια τα έργα. Σας Ευχαριστώ.

Θάνος Χρήστου - καθηγητής ιστορίας της τέχνης Παν/μίου Ιωαννίνων
Γιάννενα 2009